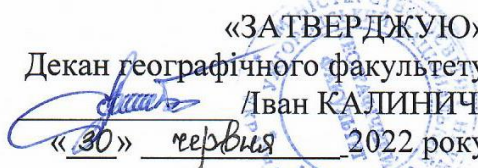

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
Львів КАЛИНИЧ/
«30» червня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ПОЗАКЛАСНОЇ І ПОЗАШКІЛЬНОЇ
РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта. Географія
Освітня програма	Географія
Статус освітньої компоненти	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород - 2022

Робоча програма практики «**Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.07 Географія** освітньої програми **Географія**.

Укладач: Шароді Ю.В. - асистент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування;
Мельничук В.П. – старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування, вчитель-методист

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від «23» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Степан ПОП

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету протокол

№ 10 від «29» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Людвиг ПОТІШ

©Шароді Ю.В., Мельничук В.П., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022р.

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7.5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 225	3	3
<p style="text-align: center;">Вид підсумкового контролю: диференційований залік</p> <p style="text-align: center;">Форма підсумкового контролю: усний захист</p>	Семестр:	
	6	6
	Індивідуальна робота	
	150	75
	Самостійна робота:	
	75	150

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики «**Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії**» полягає у підготовці здобувача до самостійного виконання основних функцій педагогічної діяльності вчителя в старшій школі, організатора краєзнавчо-туристичної роботи в школі/керівника краєзнавчо-туристичного гуртка; становленні і розвитку педагогічних компетенцій, формуванні професійних умінь і навичок під час застосування сучасних педагогічних технологій, у вихованні особистості майбутнього вчителя.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 5 я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 7. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

3.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження «**Виробничої практики з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії**» є опанування таких освітніх компонентів освітньої програми Географія:

ОК 1 Ділова українська мова

ОК 8 Топографія з основами геодезії

ОК 9 Картографія і ГІС

- OK 11 Психологія (вікова психологія)
- OK 12 Педагогіка з основами педмайстерності
- OK 14 Загальне землезнавство
- OK 15 Геологія загальна та історична
- OK 16 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів
- OK 17 Метеорологія та кліматологія
- OK 18 Загальна гідрологія
- OK 19 Геоморфологія та палеогеографія плейстоцену
- OK 20 Біогеографія
- OK 21 Ландшафтознавство
- OK 22 Фізична географія материків та океанів та методика її навчання
- OK 25 Регіональна економічна і соціальна географія
- OK 28 Географія і природні ресурси Закарпаття
- OK 29 Вступ до фаху за спеціальністю «Середня освіта (Географія)»
- OK 30 Методика навчання географії в закладах загальної середньої освіти
- OK 31 Методика позашкільної роботи з географії
- OK 37 Педагогічна навчальна практика (пропедевтика) з географії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Географія**», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	ПРН 1
Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.	ПРН 2
Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	ПРН 3
Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів	ПРН 4
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	ПРН 5
Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.	ПРН 6
Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	ПРН 7
Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.	ПРН 8
Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН 9
Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	ПРН 10
Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	ПРН 11
Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПРН 12

Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.	PH 13
Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях	PH 14
Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них	PH 15
Пояснює зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства	PH 16
Формує в учнів вміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.	PH 17
Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.	PH 18
Уміє охарактеризувати природні ландшафти і регіони, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками.	PH 19
Розуміє глобальні суспільно-географічні процеси, вміє складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.	PH 20
Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону.	PH 21
Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.	PH 22
Добирає міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; володіє методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство».	PH 23
Дотримується сам під час польових навчальних практик та формує відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.	PH 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «**Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії**»:

Очікувані результати навчання з практики	Шифр PH
Знати: <ul style="list-style-type: none"> - вікові властивості учнів, та розуміти психологію людини; - методичні прийоми навчання; - організувати освітній процес з урахуванням особливих потреб 	PH 1,2,3,4,13,22

учнів; - загальну структуру географії; - реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання.	
Уміти: - застосовувати сучасні освітні технології та методики; - основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів; - пояснити зміни, які відбуваються у природному середовищі, їх взаємозв'язки ; - добирати міжпредметні зв'язки курсів географії; - формувати відповідальне ставлення учнів до природи.	РН 5,6,7,8,9,10,11, 12,14,15,16,17, 18,19,20,2,23,2 4

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «**Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії**» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження практики здобувачі можуть самостійно або за рекомендацією кафедри або факультету підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання. В особливих випадках здобувачі можуть самостійно за погодженням з керівництвом університету обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання з обов'язковим обґрунтуванням такого рішення (за умови забезпечення цією базою виконання програми практики та укладання договору). З базами практики університет завчасно укладає договір на проведення практики. На основі укладеного довгострокового чи короткострокового договору, здобувачу/групі здобувачів видається направлення на практику. Проходження практики здобувачів оформляється відповідним наказом по університету.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми – розпорядженням декана факультету (директора інституту).

Географічний факультет наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємствами, що можуть стати базами практики під час проходження практики:

1. Ужгородська загальноосвітня школа I-III ступенів №19 Ужгородської міської ради Закарпатської області
2. Ужгородська спеціалізована школа I-III ступенів №5 з поглибленим вивченням іноземних мов Ужгородської міської ради Закарпатської області
3. Ужгородська загальноосвітня школа I-III ступенів №8 Ужгородської міської ради Закарпатської області
4. Ужгородська спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів №2 з поглибленим вивченням окремих предметів Ужгородської міської ради Закарпатської області.
5. Договір про співпрацю між ДВНЗ “Ужгородський національний університет” та відділом освіти, культури, молоді та спорту Ясінянської селищної ради Рахівського району Закарпатської області (від 19 липня 2021 року).
6. Договір про співпрацю між ДВНЗ “Ужгородський національний університет” та ТОВ Приватний ліцей “Гірчичне зерно”.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ПОЗАКЛАСНОЇ І ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ»

Індивідуальні завдання для здобувачів під час практики мають на меті надбання здобувачами вмінь та навичок самостійного розв'язування виробничих, наукових або організаційних завдань. Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри і видається кожному здобувачу перед початком практики. Виконання індивідуальних завдань активізує діяльність здобувачів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати потребам виробництва й одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно враховувати рівень практичної і теоретичної підготовки здобувачів. Метою індивідуального завдання є:

- набуття здобувачами навичок самостійної роботи зі збору, обробки практичного матеріалу та узагальнення її результатів шляхом підведення підсумків та внесення пропозицій;

- стимулювання прагнень студентів до науково-дослідної роботи;

- формування власної думки при оцінці конкретних господарських ситуацій та прийнятті управлінських рішень.

Індивідуальне завдання передбачає проведення науково-дослідної роботи, яка має на меті оволодіння здобувачами основними методами педагогічних досліджень, вміннями працювати з науковою та навчально-методичною літературою. Доповідь має супроводжуватися ілюстрацією або електронною презентацією. Перелік індивідуальних завдань студентам під час педагогічної практики:

1. Інтегративні можливості шкільних курсів географії.
2. Проблеми та методичні особливості вивчення географічних курсів в профільних класах.
3. Використання методу проектів при вивченні географії.
4. Можливості проблемного навчання у формуванні критичного мислення учнів на уроках географії.
5. Інноваційні методи викладання географії в школі.
6. Сучасні освітні технології в навчанні географії: проблеми і перспективи впровадження.
7. Використання комп'ютерних засобів навчання на уроках географії.
8. Методика застосування групової роботи учнів на уроках географії.
9. Методика контролю знань і вмінь в процесі вивчення географії у старшій школі.
10. Методика організації самостійної пізнавальної діяльності учнів в процесі навчання географії в старшій школі.
11. Методика організації позакласної з географії (економіки) як умова підвищення рівня знань школярів.
12. Формування компетентностей в процесі навчання географії в старшій школі.
13. Технології особистісно-орієнтованого навчання на уроках географії в старшій школі.
14. Методика організації та проведення практичних робіт з географії в старшій школі.
15. Методика проведення краєзнавчо-туристичної роботи в старших класах.
16. Методичні особливості запровадження індивідуального та диференційованого підходу в процесі викладання шкільних курсів географії.
17. Шляхи активізації учнів в процесі викладання шкільного курсу „Географія: регіони та країни”.
18. Використання електронних засобів навчання в процесі викладання курсів географії

в старшій школі.

19. Розвиток творчих здібностей школярів в процесі вивчення шкільних курсів географії в старшій школі.

20. Методика проведення нестандартних уроків географії в старшій школі.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ПОЗАКЛАСНОЇ І ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ»

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Знайомляться зі школою в ході бесід з адміністрацією школи, вчителями географії та економіки, керівниками краєзнавчо-туристичного гуртка, учнями класів, до яких прикріплені;	1 тиждень
2.	Знайомляться з роботою вчителя, керівника гуртка.	1 тиждень
3.	Знайомляться з календарно-тематичними планами вчителя, планами роботи гуртка, планами виховної роботи тощо	1 тиждень
4.	Складають індивідуальний план (графік проходження практики) у щоденнику практики, який затверджується груповим керівником.	1 тиждень
5.	Здобувач-практикант працює згідно із індивідуальним планом, виконує обов'язки вчителя, організатора роботи гуртка та класного керівника у закріпленому класі.	2-5 тиждень
6.	Готувати плани конспекти позакласних заходів та гуртка.	2-5 тиждень
7.	Здійснювати аналіз відвіданих заходів та гуртків.	2-5 тиждень
8.	Заповнювати щоденник практики	2-5 тиждень
9.	Оформлення документації з практики;	5 тиждень
	Загальна тривалість практики	5 тижнів

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

В організації та проведенні практики виділяють підготовчий етап та власне проведення педагогічної практики.

I. Підготовчий етап

Розподіл здобувачів на виробничу практику проводиться з урахуванням побажання здобувача та враховуючи можливості баз практик. Для проходження педагогічної практики здобувачі розподіляються за місцем майбутньої роботи (на основі клопотань) або за базовими школами. Підставою для включення здобувачів до наказу ректора про направлення на проходження виробничої практики є договір про проходження практики. Направлення здобувачів на практику здійснюється наказом ректора університету, який готується не пізніше ніж за 10 днів до початку практики та включає такі дані:

- склад груп здобувачів;
- місце та терміни проходження практики,

- відповідальні керівники за загальну організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами (керівники практики від кафедр університету);

- проведення інструктажу з охорони праці та техніки безпеки для здобувачів;

- посадова особа, на яку покладено організацію практики та контроль за її проведенням. Робота керівника педагогічної практики від кафедри на цьому етапі включає:

– підбір базових закладів середньої освіти для проходження практики здобувачами;

– розподіл здобувачів за школами для проходження педагогічної практики;

– проведення всіх організаційних заходів для проходження виробничої практики (направлення, програми, щоденник практики, календарний план, індивідуальне завдання тощо);

– доведення до відома здобувачів інформації про систему звітності з виробничої практики;

– організацію та проведення настановчої конференції;

– проведення інструктажу з техніки безпеки;

– перевірку проходження практики здобувачами на базі практики.

Здобувачі отримують направлення на практику, яке надається завідувачем практики університету. Бази практик в особі їх керівників разом з університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів. Обов'язки осіб, відповідальних за практичну підготовку здобувачів, від бази практики та керівників практики від бази практики зазначаються в окремих розділах договорів на проведення практики здобувачів закладу вищої освіти. Настановча конференція проводиться перед початком педагогічної практики. Головна мета настановчої конференції – ознайомлення здобувачів з термінами практики, її метою, завданнями, змістом, програмою, порядком проходження, способами перевірки рівня досягнутих за час практики знань, вмінь, навичок, а також формами звітності здобувачів та критеріями їх оцінювання.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звіт про проходження здобувачами практики у школі оформляється за загальною схемою. У звіті відображаються всі напрямки роботи під час педагогічної практики .

Загальні вимоги до оформлення звіту:

I. Навчальна робота.

1. Загальні відомості про місце і час проведення практики. Прізвища вчителів з фаху. Матеріальне забезпечення кабінетів та лабораторій.
2. Відвідування позакласних та позашкільних заходів.
3. Проведення позакласних та позашкільних заходів самим здобувачем.
4. Позакласна робота з фаху, її зміст.
5. Труднощі під час виконання завдань практики.
6. Загальні висновки про навчальну роботу.

II. Виховна робота.

1. Клас, у якому працював здобувач. Прізвище класного керівника.
2. Робота в якості помічника класного керівника. Які заходи проведені (вказати конкретно).
3. Відвідування позакласних заходів, що проводяться іншими здобувачами та вчителями.
4. Робота з батьками.
5. Теми залікових виховних заходів.
6. Ознайомлення зі змістом і формами позакласної роботи.
7. Труднощі при підготовці та проведенні виховних заходів.

8. Оволодіння вміннями та навичками організації виховної роботи.

9. Загальні висновки з виховної роботи.

III. Методична робота.

1. Участь у роботі педради, методичних об'єднань.

2. Ознайомлення з документами та планами роботи школи.

3. Вивчення досвіду роботи кращих вчителів (вказати конкретно).

4. Ознайомлення з психолого-педагогічною та методичною літературою під час педпрактики.

IV. Висновки

1. Що дала педагогічна практика здобувачу?

2. Позитивні сторони організації і проведення практики.

3. Недоліки в організації та проведенні \практики (які конкретно), шляхи їх подолання (пропозиції).

4. Пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Не пізніше 2 тижнів після закінчення практики проводять підсумкову конференцію з практики на факультеті з метою аналізу і узагальнення результатів практики. Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, здобувачам в кінці практики відводиться 2-3 дні. На захист практики здобувач має представити весь пакет документів, передбачених робочою програмою практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, конспект залікових уроків, письмовий звіт про проходження практики тощо). Звіт з практики захищається здобувачем (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри та, по можливості, керівники від баз практики. Комісія приймає залік у студентів згідно графіка освітнього процесу. Диференційований залік за практику виставляється на підставі таких даних:

- оцінки результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики;
- оцінки результатів роботи методистом з географії;
- особистого спостереження керівника практики від кафедри за здобувачем під час практики;
- оцінки за оформлення звіту і щоденника;
- презентації здобувача результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.

Результат заліку (кількість балів) за практику за 100-бальною шкалою, національною шкалою, та шкалою ЄКТС заноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку здобувача за підписом керівника практики від кафедри. Здобувач, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. При цьому здобувач пише заяву на ім'я декана з проханням організувати йому практику повторно із зазначенням причини. Здобувачі, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету. Керівник практики кафедри подає керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики здобувачами факультету. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики здобувач подає керівнику практики від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Особлива увага приділяється аналізу результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики. Звіт про підсумки виробничої практики здобувачів подається в друкованому вигляді (в разі дистанційного навчання - електронному вигляді). Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції тощо.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рівня оволодіння здобувачами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень викладачі користуються узагальненими критеріями оцінювання:

90-100 балів A	здобувач вільно володіє навчально-практичним матеріалом, успішно розв'язує завдання у стандартно-виробничих ситуаціях, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань
82-89 балів B	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом у межах програми навчально-виробничої практики, проте у виконанні стандартно-виробничих завдань допускає неточності
74-81 балів C	здобувач володіє певним обсягом навчально-практичного матеріалу, здатний його реалізувати, проте допускає суттєві неточності в стандартно-виробничих ситуаціях
64-73 балів D 60-63 балів E	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчально-практичного матеріалу, уміє використовувати одержання знання і уміння, проте допускає окремі помилки в стандартно-виробничих ситуаціях
35-59 балів FX	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом поверхнево й фрагментарно
0-34 балів F	здобувач не володіє навчально-практичним матеріалом

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№п/п	Вид роботи	Бали
1	Оцінка результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики.	10
2	Оцінка результатів роботи методистом з географії;	10
3	Спостереження керівника практики від кафедри за студентом	10

	під час практики.	
4	Оцінки за оформлення звіту і щоденника;	20
5	Презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту	25
6	Відповідь на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.	25

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дидактика географії : Монографія / В.М.Самойленко, О.М.Топузов, Л.П.Вішнікіна, О.Ф.Надтока, І.О.Діброва. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 586 с.
2. Маслова Н. М. Педагогічна практика в школі: Навчально-методичний посібник з педагогічної практики для студентів географічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів. Видання друге, перероблене і доповнене. / Н. М. Маслова, Т. О. Кравцова, І. Л. Уличний, Н. О. Пасічник. – Кіровоград, 2015. – 128 с

Допоміжна література

1. Позакласна робота з географії <https://uadoc.zavantag.com/text/28600/index-1.html>
2. Педагогічна практика студентів: Навчально-методичний посібник з педагогічної практики для студентів географічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / Н. М. Маслова, Т. О. Кравцова, І. Л. Уличний. – Кропивницький, 2016. – 92 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України <https://mon.gov.ua/ua>
4. Географіка. Географічний портал. <http://geografica.net.ua/>
5. Географія для всіх http://geo-bav.at.ua/load/urok_geografii
6. На Урок <https://naurok.com.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми практики**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)